

ADORNES
DOMEIN

Since 1429

PERSBERICHT

It is

(*)

Jean De Groot

PAINTINGS

29|04|2023 > 09|09|2023

Brugge, Adornesdomein, van 29/04/2023 tot 09/09/2023: In een twintigtal schilderijen verkent de hedendaagse kunstenaar Jean De Groot de betekenis van het bestaan, het *zijn*. Een serene en esthetische kunst, maar wel één die fundamentele vragen rijst over de relatie tussen het *zijn* en de tijd, conventies en spiritualiteit of nog, het doen.

Trefwoorden : Tentoonstelling – ontologie – essentie – filosofie – Adornesdomein – erfgoed – Middeleeuwen – hedendaagse kunst.

Persmoment: op afspraak (pers ook welkom voor de opening op zaterdag 29/04 om 17 u)

Contact : Véronique de Limburg Stirum - vls@adornes.org - +32 (0)473 974 558 / Jelle Deltombe – jde@adornes.org - +32 (0) 473 78 95 87

HR beelden op aanvraag

(*) *The Fallen Madonna*, 2020, olie op doek, 135 x 190 cm, Foto David Samyn

Synthese

'It is'. In een twintigtal werken laat Jean De Groote ons nadenken over de essentie van de dingen, over wat het is te bestaan, te zijn. Zijn eenvoudige onderwerpen op sobere achtergronden vormen een bijzonder soort stillevens, waarin de voorwerpen, zonder enige betekenis of functie, baden in een diepe stilte en zich beperken tot het *zijn*. Zo zetten zijn schilderijen aan tot nadenken over zowel het onzichtbare als het zichtbare. Een serene en esthetische kunst, maar wel één die ons kan onderdompelen in metafysische vragen aan de grens van wat ons menselijk brein kan begrijpen.

In de tentoonstelling wordt het werk van Jean De Groote geconfronteerd met de architectuur en de kunstwerken van het Adornesdomein en de Jeruzalemkapel, doordrenkt van geschiedenis en betekenis. Zo rijzen een reeks fundamentele vragen over de relatie tussen het zijn en de tijd, conventies en spiritualiteit of nog, het doen.

Jean De Groote is een Belgische figuratieve schilder die woont en werkt in Nazareth (Oost-Vlaanderen). Zijn kunst is al meer dan veertig jaar een passie-obsessie.

'De beeldtaal van Jean De Groote is uniek. Ze draait om alleen maar de essentie. Ze is uitgepuurd en filosofisch getint.' Johan Debruyne

Meer informatie op www.jeandegroote.com en www.adornes.org

Perstekst

IT IS

In deze tentoonstelling wordt het werk van Jean De Groote geconfronteerd met de architectuur en de kunstwerken van het Adornesdomein en de Jeruzalemkapel, doordrenkt van betekenis en geschiedenis. De filosofie van het 'zijn' en de kwantumfysica gaan een dialectische dialoog aan met religie en geloof. Zo roept de tentoonstelling een reeks fundamentele vragen op over de relatie tussen 'zijn' en tijd, conventies, spiritualiteit, betekenis of actie.

In de kapel is het eerste werk dat de bezoeker ziet de Kroonluchter. Dit schilderij, met een bijna paradoxaal contrast tussen licht en schaduw (hoewel verlicht, blijft de omgeving immers in duisternis gehuld), is een directe echo van de kroonluchter boven het praalgraf van Anselm Adornes en Margareta van der Banck. De kroonluchter van De Groote verschijnt als een schaduw van die van de kapel.

Die combinatie van echte en afgebeelde kroonluchters kan worden gezien als een verwijzing naar Plato's allegorie van de grot (een van de vele filosofische inspiratiebronnen voor Jean De Groote). Welke werkelijkheid zien we? Is de ene kroonluchter echter dan de andere? Wat is de echte kroonluchter? Is de waarheid te vinden in metafysische vragen? In de katholieke godsdienst symboliseert het licht datgene wat van God komt, wat het menselijk leven verlicht. Zijn God en de kennis van het goede één en hetzelfde? Het debat is begonnen. In ieder geval is het interessant om het belang van de schaduw in het werk van Jean De Groote op te merken. Hij is alomtegenwoordig, als een permanente herinnering aan deze vraag.

Verderop, in het onderste deel van de kapel, worden schilderijen gepresenteerd die typisch zijn voor het werk van De Groote, maar in de context van de kapel onvermijdelijk verwijzen naar christelijke symbolen: het brood, de spijker, de vis, de appel. De bedoeling hier is te tonen dat de omgeving een onweerlegbare invloed heeft op de betekenis die aan de dingen wordt gegeven. De dingen krijgen een bepaalde betekenis afhankelijk van de context, net zoals de dingen uit hun context halen ze transformeert. Jean De Groote herinnert er hier aan dat de context en de betekenis die aan de dingen worden gegeven, het begrip van hun zuivere essentie verstoren en veranderen.

In de tentoonstellingszalen staan twee opstellingen tegenover elkaar: in de eerste zaal de Denker en daartegenover in de tweede zaal een voorstelling van een liggend beeld van Maria. De Gevallen Madonna moet niet op een welbepaalde manier worden geïnterpreteerd, er is geen bepaald standpunt, maar slechts, nogmaals, de weerspiegeling van onze onderwerping aan bepaalde conventies. Zou het feit dat het beeldje op zijn kant is gevallen de geldigheid van het symbool of de waarde van de bezinning onderuit halen? (Als ik u vertel dat een jong kind het beeldje heeft neergelegd om het te bedekken met een deken en zo de Maagd te laten slapen omdat 'ook zij het nodig moet hebben', zit ik dan niet extreem ver van uw eerste interpretatie?) Ook hier bevinden wij ons in het hart van een dialectiek rond de thema's bestaan, tijd en worden. Twee opstellingen reageren op elkaar: de ene meer filosofisch (opgeroepen door de denker, de ideeën, de spiegel, de materialiteit van de takken en de boom) de andere meer religieus (opgeroepen door de Madonna, de relikwieën en de symbolen). Deze dialoog brengt ons terug bij die onuitputtelijke onderwerpen van bezinning, verwondering en soms angst : namelijk het leven, de dood en de betekenis die daaraan wordt gegeven.

In de kapel

Kroonluchter, 2022
Olie op doek, 120 cm x 100 cm
Foto David Samyn

Vis, 2020
Olie op doek, 50 cm x 40 cm
Foto David Samyn

Nagel 1, 2021
Olie op doek, 40 cm x 30 cm
Foto David Samyn

In de Pieterzalen

Le Penseur, 2023
Olie op doek, 116 cm x 175 cm
Foto David Samyn

Nocturne, 2022
Olie op doek, 110 cm x 170 cm
Foto David Samyn

De teil, 2018
Olie op doek, 40 cm x 30 cm
Foto David Samyn

Haar, 2023

Olie op doek, 40 cm x 50 cm

Foto David Samyn

JEAN DE GROOTE

Jean De Groote is een Belgische schilder, geboren in 1955 in Zingem (Oost-Vlaanderen), in een familie van vier broers, onder wie zijn tweelingbroer. Hij viel al snel op door een smaak en vooral een talent voor tekenen en volgde dan zes jaar grafische kunsten aan de academie waar hij met grootste onderscheiding en de regeringsmedaille van de Minister van Onderwijs en Cultuur afstudeerde. Hij vervolgde zijn studie met een graduaat orthopedagogiek, en daarna een opleiding tot leraar plastische kunsten. Veertig jaar lang combineerde Jean De Groote een professionele loopbaan, voornamelijk in het onderwijs (als opvoeder, leraar plastische opvoeding en directielid), met een intens persoonlijk parcours van artistieke ontwikkeling. Hij vervulde inderdaad nog zijn kunstopleiding met vijf jaar kunstwetenschappen aan de RUGent - op latere leeftijd bij prof Claire Van Damme - met bijkomende speciale aandacht voor filosofie, kunstfilosofie en esthetica. Hoewel hij aanvankelijk geïnteresseerd was in tekenen en vooral etsen, besloot hij op vijfendertigjarige leeftijd om zich definitief te richten op de schilderkunst, die gemakkelijker uit te voeren is. Sinds de jaren tachtig is Jean De Groote actief op de kunstscène.

Tegenwoordig woont en werkt hij in Nazareth (bij Gent). Zijn atelier, dat relatief bescheiden van omvang maar zeer helder is, biedt een prachtig uitzicht op het omringende platteland. Maar zijn innerlijke wereld neemt hem zo in beslag dat hij dat waarschijnlijk nauwelijks ziet. Hij schuilt er als een kluisenaar om te filosoferen en zich uit te drukken in zijn schilderkunst. Ontvangen worden in zijn atelier geeft de vreemde indruk en tegelijk het intieme voorrecht binnen te treden in de kronkelingen van zijn brein. Objecten stapelen zich op in een vrolijke rommel die de intense neurale verbindingen van zijn denken lijkt te weerspiegelen. Sinds 2014 wijdt Jean De Groote zich uitsluitend aan zijn kunst.

ZIJN WERK

De kunst van Jean De Groote beschrijven is niet evident. Zijn eenvoudige onderwerpen op sobere achtergronden vormen een heel bijzonder soort stilleven waarin de voorwerpen, ontdaan van elke betekenis of functie, buiten alle tijd en plaats, baden in een diepe stilte en zich beperken tot het zijn.

Jean De Groote bezoekt dagelijks zijn atelier, dat sommigen omschrijven als een kloostercel. De wanorde daar is volgens mij niet die van een monnik, maar weerspiegelt de intense cerebrale activiteit die er plaatsvindt. In 'zijn' wanorde leest hij, mediteert hij, filosofeert hij en laat hij zijn fantasie de vrije loop. Plotseling wordt zijn aandacht getrokken door een voorwerp. Een eenvoudig voorwerp: een takje, een spijker, een schakelaar of een stukje lint. Zijn keuze wordt niet geleid

door een plan of een verhaal. Zijn leidmotief is het onderzoeken en aftasten van de pure essentie van de dingen. Hij vraagt zich bijna obsessief af wat het betekent om 'te zijn', 'te bestaan'. Soms, minder vaak, stelt hij zich berglandschappen voor, scènes van ontsnapping of val, een koe met een verontrustende blik, motieven die altijd geïnspireerd zijn door zijn lectuur en filosofische overwegingen. Vervolgens baseert hij zich op diverse bronnen om de verbeelde scène voor te stellen. Als dat alles hem niet inspireert, gaat hij voor de spiegel staan en schildert een treffend zelfportret.

'Mijn werken verwijzen naar de realiteit, zonder de realiteit te willen zijn', zegt hij. 'En trouwens, wat is zijn, wat is realiteit?' Omdat het de essentie van de dingen is die hem interesseert, schildert Jean De Groote 'naakte' objecten, zonder functie, zonder context. Het beperkte aantal kleuren, de achtergronden voornamelijk in variaties van wit of zwart (altijd in neutrale tinten), geven een rustige en serene sfeer aan het tafereel, maar accentueren ook de leegte rond het object. Zo zetten zijn schilderijen aan tot nadenken over zowel het zichtbare als het onzichtbare van het materiaal.

Een ander opmerkelijk aspect van het werk van Jean De Groote is de totale afwezigheid van tijd. De banaliteit van de objecten en de afwezigheid van context nemen elk verhalend effect weg. Er is geen voor en geen na. Alleen de waarneming van het object in het heden vormt het onderwerp van het schilderij. Het is niet van belang wat de schakelaar, de twijg of de dode vis het moment ervoor waren noch wat ze het moment erna zullen worden, het enige onderwerp is het begrip van hun bestaan 'nu', los van de tijd. En toch, paradoxaal genoeg, voert De Groote ons mee in een meditatie over de tijd. Wat is tijd? In letterlijke zin bestaat tijd niet. Wat wij de tijdstroom noemen is een opeenvolging van gebeurtenissen, het nu dat onmiddellijk overgaat in het verleden om plaats te maken voor de toekomst die het nieuwe nu wordt. Zou elk werk van De Groote dan het huidige moment vertegenwoordigen als een eenheid of 'elementair deeltje' van de tijd?

Zijn objecten hebben niet alleen geen tijd, ze hebben ook geen plaats. We weten niet waar de scène zich afspeelt, het object is bewust aan elke plaats onttrokken. Zonder ruimte of tijd kan het object zich zowel hier als aan de rand van de ruimte bevinden, gisteren, vandaag of morgen voorstellen. In dat opzicht zou men kunnen zeggen dat zijn werken een weergave zijn van de ruimte-tijd of van het universum.

Daarom zou ik aan de pogingen om het werk van Jean De Groote te beschrijven (schilder van de stilte, schilder-filosoof) willen toevoegen dat De Groote (ondanks zichzelf?) een schilder-fysicus is die ons onderdompelt in de complexe kronkelingen van de kwantumfysica, waar fysica en filosofie elkaar ontmoeten. Serene en mooie schilderkunst, die ons tegelijk kan onderdompelen in metafysische vragen aan de grens van wat ons menselijk brein kan begrijpen. Want hoewel ze ongetwijfeld esthetisch zijn, zijn de werken van Jean De Groote niet bedoeld om ons de schoonheid van de dingen te tonen – "Wie alleen dat ziet, heeft niets begrepen", zegt hij – maar om om ons te vragen wat het betekent om te 'zijn', te 'bestaan'.

Technisch gezien schildert Jean De Groote in olieverf op doek. In andere opzichten is zijn werk technisch niet goed classeerbaar. Realistisch, ja, maar op zijn eigen persoonlijke manier. Hij is een snelle schilder die meestal in één sessie schildert. Van dichtbij zie je dunne lagen verf die contrasteren met nevenschikkingen van 'verfpakketjes', voor een levendig resultaat met een fijnheid van detail die verrast als je afstand neemt. Een uniek en beheerst werk, het resultaat van tientallen jaren oefening.

Praktische info

Adornesdomein | Peperstraat 3 | Brugge 8000 | Belgium

www.adornes.org | +32 (0)50 33 88 83, info@adornes.org

OPENINGSUREN

Adornesmuseum, Jeruzalemkapel, tentoonstelling, Scottish Lounge en winkel :

Van maandag tot vrijdag: van 10u tot 17u

Zaterdag : van 10u tot 18u

Gesloten op zon- en feestdagen

Toegangsticket voor een volwassene: 10 €

(De tentoonstelling is vrij toegankelijk bij aankoop van een toegangsticket voor een bezoek aan het domein.)

Maak kennis met een vooraanstaande familie in het Brugge van de 15de eeuw. De film en de tentoonstelling in de godshuisjes vertellen het leven van **Anselm Adomes**. Handel, diplomatie en devotie vormen de rode draad in zijn bestaan.

Duik de pracht en mysterie van de Jeruzalemkapel in, en ga op zoek naar wat ze zo uniek maakt!

Geniet tot slot van een aangename pauze in de elegante en familiale sfeer van de Scottish Lounge.

Het Adornesdomein is vandaag nog steeds in **familiebezit**. Dat maakt het heel bijzonder. Graaf en gravin Maximilien de Limburg Stirum, ondertussen de zeventiende generatie, zetten zich met veel overgave in voor het behoud van dit unieke Brugse erfgoed. Met dit familiedomein willen ze bovendien deze historische en culturele ervaring met de bezoeker delen, met aandacht voor het intieme en familiale karakter van de plek.